គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ

វារីវប្បកម្មទឹកសាប នៅតំបន់អាងទន្លេមេគង្គក្រោម

អត្ថបទបច្ចេកទេសនៃគណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ

លេខ ៧

ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០២

ប៉ះពេញាតម្ហូទភារ និង គ្រោគុណត្រូភាព

គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ

វារីវប្បកម្មទឹកសាប
នៅតំបន់អាងទន្លេមេគង្គក្រោម

អត្ថបទបច្ចេកទេសនៃគណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ

លេខ ៧

ម.ព.ឯ.ក AIDOC
Code: 140-006
Date:
Donated by:

ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០២

បោះពុម្ពផ្សាយនៅរាជធានីភ្នំពេញ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០២
ដោយគណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ

សូមដាក់នៅក្នុងឯកសារយោងរបស់លោកអ្នកដូចខាងក្រោម :

Phillips, M.J. 2002. Freshwater Aquaculture in the Lower Mekong Basin. MRC Technical Paper No. 7, Mekong River Commission, Phnom Penh, 62pp. ISSN:1683-1489.

អត្ថបទបច្ចេកទេសនេះត្រូវបានរៀបចំចងក្រងដោយ ហ្វីលីព (M. J. Phillips) រួមជាមួយបណ្ដាអ្នកដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងសេចក្ដីថ្លែងអំណរគុណ ។ រាល់មតិ ឬ ការបកស្រាយដែលមាននៅក្នុងអត្ថបទនេះ គឺជាទស្សនៈរបស់អ្នកនិពន្ធផ្ទាល់ និង ពុំឆ្លុះបញ្ចាំងទស្សនៈរបស់គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គឡើយ ។

កែសំរួលដោយ : អាន់ ប៊ីហ្សប់
រៀបចំរចនាជាភាសាខ្មែរដោយ : ម៉ងឃី ខាថ៊ូន
បកប្រែជាភាសាខ្មែរដោយ : ជិន ដា នាយកដ្ឋានជលផល
ពិនិត្យ និងកែសំរួលដោយ : ឯកឧត្ដម ណៅ ធូក និង លោក លាង សុផា នាយកដ្ឋានជលផល
សម្របសម្រួលបោះពុម្ពជាភាសាខ្មែរដោយ : លាង សុផា

©គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ
ប្រអប់សំបុត្រលេខ ១១១២ អាគារលេខ : ៣៦៤ មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស
រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ទូរស័ព្ទលេខ : (៨៥៥-២៣)៧២០ ៩៧៩ ទូរសារ : (៨៥៥-២៣) ៧២០ ៩៧២
អ៊ីម៉ែល : mrcs@mrcmekong.org
គេហទំព័រ : www.mrcmekong.org

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ព័ត៌មានដែលមាននៅក្នុងអត្ថបទនេះ គឺបានប្រមូលចងក្រងសម្រាប់ពិនិត្យឡើងវិញអំពីវិស័យជលផលដោយគណៈកម្មការទន្លេមេគង្គហើយបានកែសម្រួលជាបន្តបន្ទាប់ឱ្យទៅជាអត្ថបទបច្ចេកទេស ។ អត្ថបទនេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយមានការចូលរួមចំណែកពីវារីវប្បកម្ម និង អ្នកជំនាញការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទដែលបំរើការងារនៅអាងទន្លេមេគង្គ។ ការជួបពិភាក្សាជាមួយអ្នកជំនាញការទាំងនេះ ដោយមានការរៀបចំសម្របសម្រួលដោយមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តាញវារីវប្បកម្មសម្រាប់តំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក (NACA) នៅទីក្រុងបាងកក នាខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០១ រៀបចំសេចក្តីព្រៀងលើកទី១ ដោយមានការជួបពិគ្រោះយោបល់បន្ថែមជាមួយមជ្ឈមណ្ឌលបណ្តាញវារីវប្បកម្មសម្រាប់តំបន់អាស៊ីបាស៊ីហ្វិក (NACA) ។

ពាក្យសរសេរកាត់

ACIAR	មជ្ឈមណ្ឌលអូស្ត្រាលីសម្រាប់ស្រាវជ្រាវកសិកម្មអន្តរជាតិ
AIMS	វារីវប្បកម្មនៃប្រភេទត្រីទន្លេមេគង្គ
AIT	វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាអាស៊ី
DFID	នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិ (នៃប្រទេសអង់គ្លេស)
DoF	នាយកដ្ឋានជលផល
FAO	អង្គការស្បៀង និង កសិកម្មនៃអង្គការសហប្រជាជាតិ
IPM	គ្រប់គ្រងសត្វល្អិតចម្រុះ
Lao PDR	សាធារណៈរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ
LARReC	មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវធនធានវារីជាត
MRC	គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ
NACA	មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តាញវារីវប្បកម្មសម្រាប់តំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក
NGO	អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល
READ	គម្រោងផ្សព្វផ្សាយអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មជនបទ
STREAM	អង្គការជំនួយការគាំទ្រការគ្រប់គ្រងធនធានវារីជាតថ្នាក់តំបន់
VAC	ភាសាវៀតណាម "វ៉ូន" (សួន ឬ សួនផ្កា) "អាវ" (ស្រះត្រី) និង ជូង" (ទ្រុងជ្រូក ឬ ទ្រុងមាន់ទា)

មាតិកា

សេចក្ដីសង្ខេប

១. ស្ថានភាពវារីវប្បកម្មទឹកសាបនៅក្នុងតំបន់អាងទន្លេមេគង្គក្រោម

១.១. ប្រវត្តិសង្ខេប.....៥

១.២. ផលិតកម្មវារីវប្បកម្មនៅតំបន់អាងទន្លេមេគង្គក្រោម.....៥

១.៣. ផលិតករ និង តួនាទីរបស់វារីវប្បកម្មនៅក្នុងសន្តិសុខស្បៀង និង ជីវភាពរស់នៅ.....៦

១.៤. ប្រព័ន្ធវារីវប្បកម្ម និង ប្រភេទត្រីដាក់ចិញ្ចឹម.....៨

១.៥. អតិថិជន និង ទីផ្សារ.....១៤

១.៦. ស្ថាប័នទ្រទ្រង់វារីវប្បកម្ម.....១៥

១.៧. វារីវប្បកម្ម និង បរិស្ថាន.....១៧

២. ការវិភាគអនុវិស័យវារីវប្បកម្ម

២.១. ការអភិវឌ្ឍ ឱកាស និង ការគំរាមកំហែង.....២១

២.២. តើមានសេវាកម្មគាំទ្រអ្វីខ្លះ ដែលគេត្រូវការជាចាំបាច់ ?.....២៧

២.៣. តម្រូវការព័ត៌មាន និង កង្វះខាតព័ត៌មានដែលត្រូវបំពេញសម្រាប់វារីវប្បកម្ម.....២៩

២.៤. តម្រូវការក្នុងការធ្វើផែនការចម្រុះ និង បទបញ្ញត្ត.....៣០

២.៥. ឧបសគ្គក្នុងវារីវប្បកម្ម និង ដំណោះស្រាយសមស្រប.....៣១

៣. អនុសាសន៍សម្រាប់វារីវប្បកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍនៅតំបន់អាងទន្លេមេគង្គក្រោម

៣.១យុទ្ធសាស្ត្រនៃការកសាងផែនការនិង ការអនុវត្ត.....៣២

៣.២.ការជួយទ្រទ្រង់វារីវប្បកម្មគ្រួសារ.....៣៣

៤. ឯកសារយោង និង ការអានបន្ថែម.....៣៧

ខ្លឹមសារសង្ខេប

១. ប្រវត្តិសង្ខេប

វារីវប្បកម្ម ការចិញ្ចឹមសត្វ វារីសត្វ និង វារីរុក្ខជាតិ ជាសកម្មភាពសំខាន់ មានកំណើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងក្លានៅតាមជនបទ វាជាប្រភពអាហារ និង ប្រាក់ចំណូលសម្រាប់ប្រជាជនដែលរស់នៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គក្រោម ។ អត្ថបទនេះពិនិត្យឡើងវិញនូវស្ថានភាពវារីវប្បកម្មទឹកសាបនៅបណ្តាប្រទេសក្នុងអាងទន្លេមេគង្គក្រោម ដូចជា កម្ពុជា ឡាវ ថៃ និង វៀតណាម ។ អត្ថបទនេះបង្ហាញកត្តាជាគន្លឹះ កំណត់ការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្ម និង ផ្តល់អនុសាសន៍ដើម្បីបង្កើតឡើងនូវសារៈសំខាន់របស់វាក្នុងពេលអនាគតនៃផលិតកម្មស្បៀងអាហារ និង ការអភិវឌ្ឍជនបទនៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គក្រោម ។ ព័ត៌មានដែលមាននៅក្នុងអត្ថបទនេះបានមកពីភាគទានជាសំណេរ និង ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកជំនាញការផ្នែកវារីវប្បកម្មនៅអាងទន្លេមេគង្គ និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ។ សេចក្តីព្រាងដំបូងត្រូវបានរៀបចំឡើង នៅឆ្នាំ ២០០១ សំរាប់ធ្វើការពិនិត្យមើលឡើងវិញលើវិស័យជលផលរបស់គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (MRC) ហើយបានពិនិត្យកែសំរួលជាបន្តបន្ទាប់ដាក់ចូលទៅក្នុងអត្ថបទបច្ចេកទេសជាចំដោយឡែករបស់គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (MRC) ស្តីពីវារីវប្បកម្ម ។ អត្ថបទនេះបានផ្តល់ឱ្យទាន់ពេលវេលាអំពីការពិនិត្យមើលឡើងវិញអំពីវារីវប្បកម្មដែលជាមធ្យោបាយមួយយ៉ាងសំខាន់សម្រាប់ផលិតកម្មស្បៀងអាហារ និង ជួយលើកស្ទួយជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជននៅតាមជនបទក្នុងអាងទន្លេមេគង្គក្រោម ។

២. ស្ថានភាពវារីវប្បកម្ម

វារីវប្បកម្មក្នុងអាងទន្លេមេគង្គក្រោមមានសកម្មភាពផ្សេងៗចំរុះជាច្រើន ។ សកម្មភាពទាំងនោះរួមមានការបង្កាត់ពូជការភ្ញាស់កូនត្រី ការលក់កូនត្រីម្យ៉ៅ និង កូនត្រីពូជ ក៏ដូចជាការចិញ្ចឹមបំប៉នកូនត្រីម្យ៉ៅ និង កូនត្រីពូជដែលញាស់ក្នុងធម្មជាតិ ឬញាស់បែបសិប្បនិម្មិត ក្នុងប្រពន្ធ័ទឹកបិទជិត ឬ ពាក់កណ្តាលបិទជិត ដូចជានៅតាមប្រពន្ធ័ស្រះ វាលស្រែ និង បែត្រី ។ ផលិតផលវារីវប្បកម្មត្រូវបានលក់នៅទីផ្សារនិងតែងតែប្រើប្រាស់សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ការបរិភោគក្នុងគ្រួសារផងដែរ ។ ការផ្តល់ដើមទុនសម្រាប់ធ្វើវារីវប្បកម្ម ដូចជាត្រីពូជ ចំណី ការថែទាំ ការកែច្នៃ ការលក់ដូរ និង ការប្រើប្រាស់ផលិតផលវារីវប្បកម្ម គឺជា សមាសភាពដ៏សំខាន់សម្រាប់ជីវភាពរស់នៅរបស់បុរសស្ត្រី និង កុមារក្នុងក្រុមគ្រួសារជាច្រើននៅតាមជនបទក្នុងតំបន់អាងទន្លេមេគង្គក្រោម ។

ជាង ១០ ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ មានការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មទឹកសាបជាលំដាប់នៅតាមបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់អាងទន្លេមេគង្គក្រោម ចាប់ពីប្រមាណពី ៦០.០០០ តោន នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៩០ ទៅ ២៦០.០០០ តោន នៅឆ្នាំ ១៩៩៩-២០០០ ។ តួលេខនេះស្មើនឹង ១២ ទៅ ១៣% នៃផលិតផលវារីសត្វទឹកសាបសរុបនៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គក្រោម (ចំនួនជាង់ប្រមាណ ២.០៣៦ .០០០ តោន) ។ តួលេខនេះមិនទាន់រួមបញ្ចូលទាំងផលិតផលត្រី និង បង្គាទឹកភ្លាវនៃតំបន់ដីសណ្តទន្លេមេគង្គឡើយ ។ ការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មភាគច្រើនដែលកើតមាននៅតំបន់ដីសណ្តទន្លេមេគង្គ មានលក្ខណៈមិនដូចគ្នាទេ ។ សកម្មភាពវារីវប្បកម្មភាគច្រើនត្រូវបានអនុវត្តនៅតំបន់ដីសណ្តទន្លេមេគង្គក្នុងប្រទេសវៀតណាម និង នៅតំបន់ខ្ពង់រាបកូរ៉ាត់ផ្នែកភាគឦសានប្រទេសថៃ ហើយផលិតកម្មវារីវប្បកម្មតិចតួចមាននៅប្រទេសកម្ពុជា និង ប្រទេសឡាវ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ការពិនិត្យឡើងវិញបានបង្ហាញថា ស្ថិតិជាផ្លូវការរបស់រដ្ឋាភិបាលប្រហែលធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណអំពីសារៈសំខាន់នៃវារីវប្បកម្មទ្រង់ទ្រាយតូច

នៅទាបនៅឡើយ ហើយកំពុងមានសកម្មភាពរីកចំរើនយ៉ាងខ្លាំង មានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ជាប្រភពចំណូល និង ជាស្បៀងអាហារសម្រាប់ប្រជាជននៅតាមជនបទ។

គោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាលបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ការរីកចំរើនថ្មីៗនៃវារីវប្បកម្ម។ ក្នុងរយៈពេលជាង ១០ ឆ្នាំកន្លងមកនេះ រដ្ឋាភិបាលនៅបណ្តាប្រទេសនៅតាមដងទន្លេមេគង្គបានជំរុញការវិនិយោគលើផ្នែកស្រាវជ្រាវការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការអប់រំ និង ការងារផ្សព្វផ្សាយ ។ រដ្ឋាភិបាលប្រទេសថៃ និង ប្រទេសវៀតណាមបានធ្វើការវិនិយោគយ៉ាងច្រើនក្នុងការងារអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្ម ហើយប្រទេសវៀតណាមមានមហិច្ឆិតាក្នុងការធ្វើផែនការបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាព និង ការងារផ្សព្វផ្សាយ។ ជាទូទៅ ការគាំទ្រការងារស្រាវជ្រាវបានផ្តោតតែទៅលើបញ្ហាបច្ចេកទេស និង ការបង្កើត និង អនុវត្តន៍ការរៀបចំរបៀបវារៈ ស្រាវជ្រាវឱ្យបានល្អិតល្អន់ជាមួយកសិករ ប៉ុន្តែនៅពេលថ្មីៗនេះ មានភស្តុតាងបង្ហាញពីការប្រែប្រួលសំដៅដល់ការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្ម តាមរបៀបសម្របសម្រួលទៅរកតំរូវការជាក់ស្តែងរបស់កសិករ។

និរន្តរភាពនៃវារីវប្បកម្មផ្សាភ្ជាប់គ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងមូលដ្ឋានធនធានធម្មជាតិនៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គ។ វារីវប្បកម្មទ្រង់ទ្រាយតូចអាចរួមចំណែកដល់ការកែលំអបរិស្ថាន ដូចជាតាមរយៈការស្តុកទឹកសម្រាប់រដូវប្រាំង និង ការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនូវកាកសំណល់កសិកម្ម តាមរយៈស្រះធ្វើវារីវប្បកម្មជាដើម។ ការកង្វល់អំពីបញ្ហាបរិស្ថានទាក់ទងនឹងការបំពុលទឹកដែលបណ្តាលមកពីវិស័យផ្សេងទៀត ដូចជាកសិកម្ម ការស្តុកទឹក ការរីករាលដាលនៃជំងឺរបស់វារិសត្វ (សត្វរស់នៅក្នុងទឹក) ផលប៉ះពាល់នៃការចិញ្ចឹមត្រីក្នុងបែជាលក្ខណៈប្រពលវប្បកម្ម ការឆ្លងព្រូន និង ការបាត់បង់នៃនានាភាពនៃសេនេទិច (ពូជសុទ្ធ) តាមរយៈការបង្កាត់ពូជអន់ថយ និង ចរាចរឆ្លងដែននៃផលស្តុកដែលមានជំងឺឆ្លង។ បញ្ហាទាំងអស់នេះអាចកាត់បន្ថយតាមរយៈការអនុវត្តការគ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានឱ្យបានល្អប្រសើរ និង មានប្រព័ន្ធកសិដ្ឋាន រួមទាំងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វារីវប្បកម្មចម្រុះក្នុងកសិដ្ឋាន និង ប្រព័ន្ធអេកូធម្មជាតិនៃអាងទន្លេមេគង្គទាំងមូល។ គោលបំណងដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ការយល់ដឹងអំពីជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជនក្រីក្រអាចជាយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ដ៏មានតម្លៃមួយ។

៣. អនាគតនៃវារីវប្បកម្ម :

វារីវប្បកម្មកំពុងបន្តរីកចំរើនឥតឈប់ឈរនៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គ។ ក្នុងរយៈពេល ១០ ឆ្នាំខាងមុខ ក្នុងកំរិតម៉ាក្រូ និង និន្នាការប្រជាជននៅអាងទន្លេមេគង្គទាំងមូលនឹងត្រូវការផលិតផលវារីសត្វបន្ថែម ចំនួន ៤០០.០០០ តោន ទៀតដើម្បីរក្សាស្ថេរភាពប្រើប្រាស់នៅពេលបច្ចុប្បន្ន។ ការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មដែលនឹងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបំពេញតម្រូវការនេះ ។

នៅតាមជនបទនៃតំបន់អាងទន្លេមេគង្គ បទពិសោធន៍បានបង្ហាញថា វារីវប្បកម្មទ្រង់ទ្រាយតូចបានផលិតបានផលម្នាក់ៗតិច ប៉ុន្តែបានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងផលិតកម្មវារីវប្បកម្ម។ សក្តានុពលភាពក្នុងការធ្វើឱ្យមានការជះឥទ្ធិពលនៃវារីវប្បកម្មលើការអភិវឌ្ឍជនបទមានសារៈសំខាន់ណាស់។ នៅតំបន់ខ្លះដែលការផ្គត់ផ្គង់ត្រីនៅមានកំរិត នៅទីនោះមានបញ្ហាអសុវត្ថិភាពស្បៀង និង ភាពក្រីក្រ ដូចជានៅតំបន់ខ្ពង់រាបនៃប្រទេសឡាវ និង ប្រទេសវៀតណាម និង តំបន់នៅឆ្ងាយពីទន្លេមេគង្គ បឹងទន្លេសាបនៃប្រទេសកម្ពុជា វារីវប្បកម្មគួរត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើឱ្យប្រសើឡើងនូវសុវត្ថិភាពស្បៀង។ ដើម្បីបង្កើន ការជះឥទ្ធិពលជាវិជ្ជមាននៃវារីវប្បកម្មនៅអាងទន្លេមេគង្គ ការគាំទ្រត្រូវផ្តោតចំពោះវារីវប្បកម្ម និង ដោះស្រាយបញ្ហាដែលប្រជាជនក្រីក្រជួបប្រទះដូចជា បញ្ហាឥណទាន និង ការផ្សព្វផ្សាយការយល់ដឹង ។

បច្ចេកវិទ្យាវារីវប្បកម្មទាំងនេះ ត្រូវបានអនុវត្តអស់រយៈកាលជាង ១០ ឆ្នាំមកហើយ និង ដែលជាសមិទ្ធិផលដ៏មានសារៈសំខាន់។ បច្ចេកវិទ្យាវារីវប្បកម្មដែលបំរើផលប្រយោជន៍ឱ្យប្រជាជនក្រីក្រអាចកំណត់លក្ខណៈរួមមួយដែលត្រូវការទុនវិនិយោគទាបដែលនាំឱ្យមានការប្រថុយគ្រោះថ្នាក់តិច និង ផ្តល់ផលក្នុងរយៈពេលខ្លី។ វាត្រូវមានលក្ខណៈសាមញ្ញងាយរៀនសូត្រអនុវត្ត តាមវិធីងាយផ្សព្វផ្សាយ ងាយបង្រៀនដល់គ្រូបណ្តុះបណ្តាល ហើយវាជួយផ្គត់ផ្គង់បែត្រីដល់ប្រជាជន នៅមូលដ្ឋានជនបទ។ បច្ចេកវិទ្យាវារីវប្បកម្មនេះអាចមានស្រះសម្រាប់ថែបំប៉នត្រីនៅក្នុងហាប៉ានៅ កន្លែងចិញ្ចឹមធម្មតា ចិញ្ចឹមត្រីនៅតាមវាលស្រែ និង បច្ចេកវិទ្យាចិញ្ចឹមត្រីតាមបែបែបសាមញ្ញ។

វារីវប្បកម្មត្រូវការធនធានជាច្រើនយ៉ាងដើម្បីជំរុញការរីកចំរើនលូតលាស់ ដូចជា ត្រូវមានពូជត្រីគ្រប់គ្រាន់ ចំណីត្រី (ជី និង ចំណី) ព្រមទាំងផ្ទៃដី និង ទឹក។ សេវាកម្មដែលជួយទ្រទ្រង់វារីវប្បកម្មមានសារៈសំខាន់ណាស់ ជាពិសេសនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។នៅតាមជនបទដែលមានសក្តានុពលភាពវារីវប្បកម្មសេវាកម្មត្រូវបង្កើនការយល់ដឹង និង ត្រូវជំរុញការគាំទ្រពីស្ថាប័ន។ការចូលរួមដោយប្រជាជនក្រីក្រទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរពីការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យាទៅជាការប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រដែលមានភាពបត់បែនរស់រវើកទៅតាមសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាជនជាសំខាន់ និង តាមវិធីសាស្ត្រនៃការចូលរួម (participatory approach) តាមរយៈយន្តការទំនាក់ទំនងថ្មីៗ។ ការគាំទ្រដោយមានការយកចិត្តទុកដាក់របស់រដ្ឋាភិបាលចំពោះវារីវប្បកម្មទ្រង់ទ្រាយតូចការយល់ដឹង និង ការធ្វើការងារជាមួយប្រជាជនក្រីក្រនៅតាមជនបទនឹងផ្តល់តុល្យភាពជាចាំបាច់សំដៅឆ្ពោះទៅការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មតាមបែបពាណិជ្ជកម្ម។

បញ្ហានានានៅក្នុងតំបន់អាងទន្លេមេគង្គនឹងអាចមានផលប៉ះពាល់ដល់វារីវប្បកម្មនៅពេលអនាគត។ ទាំងនេះរួមទាំងការផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍ និង ចំណេះដឹងអំពីការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្ម ជាពិសេសវារីវប្បកម្មទ្រង់ទ្រាយតូច និង ការឆ្ពោះទៅរកគោលនយោបាយរួមស្តីពីបញ្ហានៅក្នុងតំបន់អាងទន្លេមេគង្គទាំងមូល។ បញ្ហាពីរដែលគួរយកចិត្តទុកដាក់ជាចំបង គឺការគ្រប់គ្រងជំងឺឆ្លងនៃវារីសត្វ និង ការកាត់បន្ថយភាពប្រថុយនឹងគ្រោះថ្នាក់ចំពោះផលស្តុកធម្មជាតិដែលបណ្តាលមកពីការដាក់ចិញ្ចឹមប្រភេទវារីសត្វនាំចូលពីបរទេស ឬ តាមរយៈចរាចរឆ្លងដែន និង ការបង្កាត់ត្តានៃប្រភេទត្រីក្នុងស្រុកដែលមានសេនេទិចផ្សេងៗគ្នា។

រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មមានការរីកចំរើនតាមផ្នែក។ ក្នុងពេលអនាគតរដ្ឋាភិបាល និង បណ្តាភ្នាក់ងារផ្តល់ជំនួយដទៃទៀតនឹងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀតដើម្បីជំរុញវារីវប្បកម្មនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌអភិវឌ្ឍជនបទ។ ការយកចិត្តទុកដាក់របស់គណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (MRC) អំពីការអភិវឌ្ឍបរិស្ថានប្រកបដោយចីរភាពនៅក្នុងអនុតំបន់នៃអាងទន្លេមេគង្គដែលមានប្រទេសជាច្រើនផ្តល់ឱកាសធ្វើការសាកល្បងយុទ្ធសាស្ត្រជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធក្នុងការធ្វើវារីវប្បកម្ម និង ដើម្បីជាមធ្យោបាយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។

៤. អនុសាសន៍ :

៤.១ វារីវប្បកម្មក្នុងក្របខ័ណ្ឌការងារនៃផែនការអភិវឌ្ឍន៍អាងទន្លេមេគង្គ

ការបែងចែកអាងទន្លេមេគង្គជាតំបន់អាងរងទឹកភ្លៀង ឬ ជាសំណុំនៃតំបន់រងទឹកភ្លៀង ដូចដែលបានស្នើសុំដោយគណៈកម្មការទន្លេមេគង្គ (MRC) ផ្តល់នូវឱកាសសំរាប់រៀបចំជាប្រព័ន្ធដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់ការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្មដែលមានគោលដៅជួយសំរួលដល់ប្រជាជនក្រីក្រ និង បញ្ហាអសន្តិសុខស្បៀង។ យុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងតំបន់រងទឹកភ្លៀង គឺជាបញ្ហាថ្មីនៅឡើយ